

Motion till riksdagen 2008/09:Ub20

**av Rossana Dinamarca m.fl. (v)
med anledning av prop. 2008/09:115**

Barnomsorgspeng och allmän förskola även för treåringar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens förslag om att införa barnomsorgspeng enligt vad som anförs i motionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kommunens rätt att besluta om etablering av enskilda förskolor.

En förskola för alla barn

Vänsterpartiet anser att förskolan är en rättighet och en möjlighet för alla barn. Vi har därför medverkat till de senaste årens reformer av förskolan som har gett ökad tillgänglighet och förbättrad kvalitet. Bland dessa reformer kan nämnas maxtaxa, statsbidrag till personalförstärkning och andra kvalitetsförbättrande åtgärder, rätt till förskola för barn till arbetslösa och föräldralediga, allmän förskola för fyra och fem-åringar, läroplan för förskolan, förtydligande av det pedagogiska ansvaret samt skyldighet för kommunen att erbjuda förskola.

Den målmedvetna satsningen på förskolan i Sverige har gjort att den internationellt sett intar en särställning både vad gäller tillgänglighet, kvalitet och pedagogisk utveckling. Förskolan är också viktig för att utjämna klasskillnader och öka jämställdheten. Dessutom tillhör den de institutioner i det svenska samhället som åtnjuter störst förtroende. Allra viktigast är dock att barnen som går i förskola uppskattar den.

Fritidshemmen är en del av utbildningssystemet och viktiga för att ge barn en bra och meningsfull fritid samt stöd i deras utveckling. Fritidshemmen ska ingå som en integrerad del i en samlad skoldag. Vi vill också lyfta fram deras pedagogiska uppgift och betydelse i och med att läroplanen även gäller för fritidshemmen. Därför anser vi att fritidshemmen måste göras tillgängliga för

Fel! Okänt namn på

alla barn. Många barn i socialt utsatta miljöer har ingen fritidshemsplats trots att de har störst behov av en trygg och inspirerande fritid.

Fritidshemmen har en särställning inom skolbarnsomsorgen bl.a. med avseende på den pedagogiska verksamheten. Vänsterpartiet menar därför att barns rätt till plats på fritidshem inte kan ersättas av plats i familjedaghem eller öppen fritidsverksamhet. Förhållandet mellan fritidshem och övrig skolbarnsomsorg är jämförbart med förskolans ställning i förhållande till familjedaghem och öppen förskola.

Vi har tidigare lämnat flera förslag för att förbättra kvaliteten och utveckla både förskolan och fritidshemmen. Bland annat behövs det mer personal för att minska gruppstorlekarna. Vi vill att kommunerna ska bli skyldiga att anordna barnomsorg på obekvämt arbetstid. Det ska råda en närhetsprincip när barn erbjuds plats i förskolan. Modersmålsstödet ska stärkas. Rätten till en fritidshemsplats ska omfatta såväl tio–tolv-åringar som barn till föräldralediga och arbetslösa.

Barns behov viktigare än vinst

Regeringens förslag till förändringar av förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg i propositionen Barnomsorgspeng och allmän förskola även för treåringar (prop. 2008/09:115) innebär på nästan alla punkter att den progressiva utvecklingen inom detta område nu bryts. Barns behov av en pedagogisk verksamhet till stöd för sin utveckling ställs i bakgrunden. Högern anser att det är viktigare att ta till vara föräldrars intressen och skapa vinster för företaget. Visserligen förstärks förskolans uppdrag genom att allmän förskola införs även för treåringar, men förslaget om att införa en barnomsorgspeng motverkar det positiva med detta eftersom tillgängligheten och kvaliteten i verksamheten kommer att försämrats. Det blir sämre insyn och lägre krav på dem som driver förskoleverksamhet. Kommunerna får usla förutsättningar att planera verksamheten. Erfarenheterna från de marknadsliberala experimenten i grund- och gymnasieskolan gör också att man kan befara att kostnaderna kommer att öka. Det får givetvis negativa konsekvenser för kvaliteten i de kommunala förskolorna medan de privata förskoleföretagen går med vinst. Läger man dessutom till de tidigare förändringarna med fri etableringsrätt för förskolor och vårdnadsbidrag står det klart att barn inte står högt i kurs i högerns samhälle.

Det är dessutom tveksamt om förändringarna, som regeringen hävdar ökar valfriheten för föräldrar, ens är efterfrågade. Utbyggnaden av förskolan de senaste decennierna är en följd av att föräldrar hellre väljer förskola än familjedaghem till sina barn. Dessa föräldrar är också i de flesta fall mycket nöjda med sina val. Vi anser därför att riksdagen ska avslå de delar av propositionen som handlar om införandet av en barnomsorgspeng.

Kommunens rätt att besluta om förskolor

Trots att en kommun har full behovstäckning kan nya förskolor startas och beviljas kommunala bidrag, som tar ekonomiskt utrymme från övriga förskolor och det kan i värsta fall leda till att kommunala förskolor hotas av nedläggning mot föräldrars och barns vilja. Så länge kommunerna har ekonomi- och planeringsansvar för förskolan är det också de som ska ha beslutanderätt om etablering. Regeringen bör därför avskaffa den fria etableringsrätten för förskolor och skollagen ändras så att kommunerna återfår rätten att besluta om enskilda förskolor. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 25 februari 2009

Rossana Dinamarca (v)

Siv Holma (v)

Elina Linna (v)

Lena Olsson (v)

Amineh Kakabaveh (v)

Eva Olofsson (v)